

ปาฐกถา 14 ตุลาฯ 2550: "จากระบอบทักษิณสู่รัฐประหาร : วิถุตประชาธิปไตยไทย"

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10814

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาฯ ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550)

ก่อนอื่นขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้เกียรติและให้โอกาสผมมาแสดงปาฐกถา 14 ตุลาฯ ประจำปีนี้ ท่ามกลางสถานการณ์ [หลังรัฐประหาร-ภายใต้ระบอบเผด็จการครึ่งใบและรัฐธรรมนูญกึ่ง อำมาตยาธิปไตย-ก่อนการเลือกตั้ง] ที่ไม่เพียงแต่เป็นวิถุตครั้งร้ายแรงในรอบ 15 ปี สำหรับกระบวนการสร้างประชาธิปไตยไทยหลัง 14 ตุลาฯ 2516 หากยังเป็นช่วงแห่งความอึมครึมสับสนทางอุดม-การณ์, การเมืองและศีลธรรมอย่างไม่เคยมีมาก่อนในรอบ 34 ปี ของเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ

หากเปรียบกับวิถุตการล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และอุดม-การณ์สังคมนิยมทั้งในไทย และสากล จากกลางพุทธทศวรรษที่ 2520 ถึงกลางพุทธทศวรรษที่ 2530 ตอนนั้นแม้ "สังคมนิยม-คอมมิวนิสต์" จะกลายเป็นปัญหา แต่อย่างน้อย "ประชาธิปไตย" ก็ยังไม่เป็นปัญหา การจำแนกมิตร/ศัตรูของ "ประชาธิปไตย" ก็ยังชัดเจน และวิสัยทัศน์เกี่ยวกับหนทางข้างหน้า, ยุทธศาสตร์ยุทธวิธีของกระบวนการสร้างและผลักดัน "ประชาธิปไตย" ต่อไปก็ค่อนข้างมีฉันทมติสอดคล้องต้องกัน

อย่างไรก็ตาม ควรกล่าวด้วยว่าหน่ออ่อนของปมปริศนา "ประชาธิปไตย" ปัจจุบันก็เริ่มแสดงเค้าลางให้เห็นบ้างแล้ว ในแง่ที่ผู้นำกองทัพสมัยนั้นออกมาประณาม "เผด็จการรัฐสภาของนายทุน" และป่าวร้องส่งเสริม "ประชาธิปไตย" ภายใต้การชี้นำกำกับของทหารและข้าราชการประจำที่ไม่แยกจากข้าราชการการเมือง

ทว่ามันก็ยังแตกต่างจากครั้งนี้ ที่ภายใต้ระบอบทักษิณและอำนาจคณะรัฐประหาร คปค. (คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา การณ์กลับกลายเป็นว่าการวิวาทะถกเถียงในสาธารณชนวงกว้างและในหมู่ขบวนการประชาชนเองรวมศูนย์ที่ปัญหาว่า: -

-อะไรกันแน่คือแก่นสารสาระของ "ประชาธิปไตย" ที่แท้จริง?

-ใครกันแน่เป็นมิตร/ศัตรูของ "ประชาธิปไตย"?

-และวิสัยทัศน์เกี่ยวกับหนทางข้างหน้า ยุทธศาสตร์ยุทธวิธีของการจะสร้าง "ประชาธิปไตย" ในเมืองไทยต่อไปนั้น จะทำอะไรดี -
What is to be done?

หากพูดให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นก็มี อาทิ: -

-การคัดค้านต่อต้านรัฐบาลทักษิณที่ด้านหนึ่งมาจากการเลือกตั้งและกุมเสียงข้างมากในรัฐสภา ทว่าอีกด้านหนึ่งก็ผูกขาดอำนาจโดยกลุ่มทุนใหญ่ ต้องสงสัยว่าทุจริตและละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น เป็นการปกป้องรักษา, หรือบ่อนทำลาย "ประชาธิปไตย" กันแน่?

-ในทางกลับกัน รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 โดยคณะทหาร คปค. เป็นการทำลายและถอดล้าง "ประชาธิปไตย" ให้ถอยหลัง, หรือเป็นมาตรการสุดท้ายอันจำเป็นเพื่อกอบกู้ "ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" ให้พ้นภัย "เผด็จการทุนนิยม" ของ "ระบอบทักษิณ"?

-รัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ 2550 เป็นการขยายสิทธิเสรีภาพประชาชนครั้งใหญ่และปฏิรูปปรับปรุง "ประชาธิปไตย" ให้เข้มแข็งรัดกุมยิ่งขึ้น, หรือเป็นการฟื้นฟูระบอบเลือกตั้งธิปไตยขึ้นมา ภายใต้การชี้นำกำกับของอำนาจตุลาการ ในวงล้อมอารักขาของกองทัพกันแน่?

-และสุดท้าย การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปปลายปีนี้จะนำไปสู่รัฐบาล "ประชาธิปไตยแบบไทยๆ" ที่สอดคล้องเหมาะสมกับเงื่อนไขสภาพความเป็นจริงของสังคมบ้านเรา, หรือจะสร้างรัฐบาลผสมหลายพรรคอันอ่อนแอ บนฐานระบบราชการประจำที่อิสระกว่าก่อน จนยากจะบริหารจัดการการทำทาส และ โอกาสใหม่ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้?

เป็นต้น

น้อยครั้งนักที่ข้าวก้นค้ำจะคลุ้มคลั่งกลายเข้าหากันเป็นเทไปทั่วขบวนการประชาชนเท่าครั้งนี้ แล้วใครกันแน่ที่เป็นมิตร/ศัตรูของผู้ที่ปักใจมั่นว่าจะยืนอยู่กับมรดก "ประชาธิปไตย" ของวีรชน 14 ตุลาฯ? ทักษิณหรือสนธิ (ทั้งลิ้มและบัง)? สมัครหรืออภิสิทธิ์? พิทีวีหรือเอเอสทีวี? ทูนาใหญ่ผูกขาดหรือขุนศึกศักดินา?

พื้นฐานปาฐกถา 14 ตุลาฯประจำปีนี้มาจากงานวิจัยเรื่อง "จากระบอบทักษิณสู่รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 : วิกฤตประชาธิปไตยไทย" ซึ่งผมทำให้แก่ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มหนังสือประกอบปาฐกถาครั้งนี้โดยมูลนิธิ 14 ตุลา

ในฐานะงานวิชาการ มันก็ถูกจัดทำขึ้นด้วยระเบียบวิธีการอันรัดกุมบังคับให้รอบคอบรัดกุมตามธรรมเนียมวิชาชีพ มีการอ้างอิงข้อมูลข้อเท็จจริงสถิติตัวเลขรายงานข่าวคำสัมภาษณ์บทวิเคราะห์ความเห็นต่างๆ มารองรับกำกับประกอบการแสดงทรรศนะวิเคราะห์วิจารณ์สรุปวินิจฉัยไม่ให้เลื่อนลอยหรือนั่งเทียนเขียนเอง โดยงานชิ้นนี้: -

-ใช้เวลาทำ 1 ปี จากกลางปี 2549-2550

-ยาว 100 หน้ากระดาษ A4

-เชิงอรรถ 162 แห่ง

-อ้างอิงเอกสารหนังสือแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์ทั้งสิ้น 200 รายการ

-แบ่งคร่าวๆ เป็นเนื้อหาภูมิหลังทางเศรษฐกิจการเมืองสังคมวัฒนธรรม 35 หน้า, ระบอบทักษิณ 40 หน้า และรัฐประหารของคปค. กับรัฐบาลสุรยุทธ์ 25 หน้า

แน่นอนว่าในฐานะงานวิชาการชิ้นหนึ่ง มันไม่มีวันสมบูรณ์แบบและย่อมยังมีข้อบกพร่อง มีประเด็นทั้งข้อเท็จจริง ข้อวิเคราะห์ และข้อวินิจฉัยที่โต้แย้งได้ แต่อย่างน้อยผมก็หวังว่ามันจะช่วยให้เข้าใจแง่มุมต่างๆ และเนื้อแท้ของปัญหาวิกฤตประชาธิปไตยที่เรากำลังเผชิญดีขึ้นบ้าง ไม่ใช่เพื่อเสนอคำตอบสำเร็จรูปแก่ทุกปัญหา เพราะคำตอบแบบนั้น ไม่มี - แต่เพื่อที่พวกเราผู้รับทอดมรดกประชาธิปไตยจากวีรชน 14 ตุลาฯ จะค่อยๆ หาทางขบแค้นทั้งทางความคิดและการปฏิบัติต่อไป

ในที่นี้ ผมเพียงตั้งใจจะดึงเอานโยบายทางการเมืองที่สำคัญของงานวิจัยดังกล่าวออกมาเรียบเรียงใหม่ เพื่อนำเสนอให้เหมาะกับโอกาส และเวลาอันจำกัด โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้คือ: -

- 1) เปรียบเทียบการปฏิบัติ 2475 กับ 2516
- 2) ปมปริศนาของการปฏิวัติกลุ่มพีในประเทศไทยกำลังพัฒนา
- 3) จาก 2475 ผ่าน 14 ถึง 6 ตุลาฯ
- 4) พฤษภาประชาธรรมกับวิกฤตโลกาภิวัตน์ไทย
- 5) รัฐประหาร 19 กันยายน 2549
- 6) สรุปรายการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย 3 แนวทาง

(อ่านสัปดาห์หน้า)

หน้า 6

ปาฐกถา 14 ตุลาฯ 2550: "การปฏิวัติกลุ่มพี 2475 กับ 2516"

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10821

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาฯ ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550 - ตอนที่ 2)

เพื่อประโยชน์แก่การติดตามทำความเข้าใจ ผมใคร่ขอเริ่มด้วยการอ่านบทสรุปสู่ท่านฟังก่อน: -

75 ปีหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 และ 34 ปีหลังการลุกขึ้นสู้ของนักศึกษาประชาชน พ.ศ.2516 กระบวนการปฏิวัติกลุ่มพีไทย มาถึงทางแพร่งที่ตาบอดคนละข้างแล้วแยกทางกันเดิน หรือพูดอีกอย่างหนึ่งคือการปฏิวัติกลุ่มพีไทยได้เปลี่ยนแปลงจาก: -

- 1) แนวทางตุลาคมของขบวนการนักศึกษาประชาชน 14-6 ตุลาฯ ที่ [ด้านรัฐราชการเผด็จการ + ด้านอำนาจทุนควบคู่กัน] ไปเป็น "
- 2) แนวทางพฤษภาคม (มีนัยประหวัดถึงการลุกขึ้นสู้ของประชาชนในเหตุการณ์พฤษภาประชาธรรม พ.ศ.2535) ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติที่ [ด้านรัฐราชการเผด็จการ-ศักดินาด้านเดียว] กับ
- 3) แนวทางกันยายน (มีนัยประหวัดถึงรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ.2549) ของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ [ด้านอำนาจทุนด้านเดียว] เสียแล้ว

ความจริงแก่นสารข้อเสนอของผมในปาฐกถา 14 ตุลาฯ ครั้งนี้เหมือนกับปาฐกถา 6 ตุลาคม พ.ศ.2550 ของคุณจอน อึ้งภากรณ์
ชี้ว่าผมนำเสนอเป็นวิชาการมากน้อย ทำให้เย็นเยือกชงชากกว่า

กล่าวคือขณะที่คุณจอนเสนอว่า: - "เราหวังว่าคนเดือนตุลาจะคงเส้นคงวาบ้าง"

ผมจะพยายามเสนอบริบทเชิงการเมืองและประวัติศาสตร์ทางภาวีสัยของความไม่คงเส้นคงวาทางอัตวิสัยของคนเดือนตุลาฯ และ
กลุ่มการเมืองต่างๆ ว่าเกิดจากเหตุใด?.....

1) เปรียบเทียบการปฏิวัติ 2475 กับ 2516

ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยยุคใหม่ มีเหตุการณ์ 2 ครั้งที่ถูกเอ่ยอ้างถึงว่าเป็น "การปฏิวัติกบฏผี" ได้แก่: -

1) การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

2) การลุกขึ้นสู้ของนักศึกษาประชาชน 14 ตุลาคม พ.ศ.2516

ตัวอย่างของข้อคิดเห็นทำนองนี้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 มีอาทิ: -

-เพลงมาร์ช ม.ธ.ก.ของคุณทวีป วรดิถ - กวีและนักแต่งเพลงเจ้าของนามปากกา "ทวีปวร" นักศึกษาเตรียม ม.ธ.ก. รุ่น 6 และ
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี พ.ศ.2538 - ซึ่งท่านแต่งขึ้นราวกลางพุทธทศวรรษ 2490 นั้น ได้เลือกใช้ทำนองเพลง La
Marseillaise อันเป็นเพลงชาติฝรั่งเศสที่ถือกำเนิดขึ้นหลังการปฏิวัติฝรั่งเศส ปี ค.ศ.1789 อย่างจงใจเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย
และการกิจทางประวัติศาสตร์ - ตามคำให้สัมภาษณ์ส่วนตัวของคุณทวีปแก่ผมเมื่อเกือบ 20 ปีก่อน ดังนี้เรื่องท่อนแรกของเพลง
มาร์ช ม.ธ.ก. ที่ว่า: -

"อันธรรมชาติสืบนามความสามัคคี ร่วมรักในสิทธิ์ศรี เสรีชัย

สังจธรรมนำเรา เร้าในดวงใจ โดมดำรงธงชัย ในวิญญาน....."

เทียบกับเนื้อร้องท่อนแรกของเพลง La Marseillaise: -

"Allons enfants de la Patrie Le jour de gloire est arriv? !

Contre nous de la tyrannie L"?tendard sanglant est lev? ..."

("ไปเถิดลูกผู้รักถิ่นแผ่นดินพ่อ วันแสงทองส่องทอได้มาถึง!

ทหารขึ้นประจัญอย่าพรั่นพริ้ง ธงชุ่มเลือดตราตรึงสะบัดชู...")

-ผมเคยพบหนังสือภาษาไทยเก่าเรื่องการปฏิวัติฝรั่งเศส ปี ค.ศ.1789 เล่มหนึ่งในหอสมุดแห่งชาติโดยบังเอิญหลังเหตุการณ์ 14
ตุลาคม พ.ศ.2516 นำเสียดายที่นักชื่อผู้แต่งไม่ออกและกลับไปไหนก็ไม่พบเสียแล้ว แต่จำได้ว่าหนังสือเล่มนั้นตีพิมพ์ภายหลังปี

พ.ศ.2475 ไม่นาน โดยผู้เขียนชี้แจงในคำนำว่าตีพิมพ์ออกมาก่อนหน้านี้ไม่ได้ จนกระทั่งหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงได้ตีพิมพ์ออกมารับกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป

-ด้วยแรงบันดาลใจเหล่านี้ ผมเองเคยเขียนกลอนรำลึกอาลัย ๆ ผนฯ รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ เมื่อท่านถึงแก่สัญกรรมปี พ.ศ. 2526 และตีพิมพ์หลังปกหนังสือชีวประวัติสังเขปของท่านที่ผมแปลว่า:

"ใช่ที่ว่าจุดหมายยังไม่ถึง ใช่ที่ว่าเป็นฝันซึ่งยังต้องสร้าง

รัฐธรรมนูญยิ่งใหญ่ใส่พานวาง แต่ทวยราษฎร์เป็นเบี้ยล่างเสมอมา

แต่หากไร้คณะราษฎรผู้ ราษฎรคงยังอยู่เป็นไพร่ข้า

ก้าวแรกแห่งการล้มสมบูรณาฯ เป็นก้าวสั้นแต่ทว่ายั่งยืนยาว"

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการลุกขึ้นสู้ของนักศึกษาประชาชน 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ว่าเป็นการปฏิวัติกลุ่มฟิโนนั้น ปรากฏในบทความของครูเบนหรือศาสตราจารย์ Benedict Anderson เรื่อง "Murder and Progress in Modern Siam" (New Left Review, 181, May-June 1990, p.40) ถอดความเป็นไทยได้ว่า: -

"หากเรานึกถึงปี พ.ศ.2516 ว่าเปรียบประดุจปี ค.ศ.1789 ของสยามแล้ว เราก็อาจมองช่วงระยะเวลาหลังจากนั้นทั้งหมด (จวบจนปัจจุบัน) ได้ในกรอบเลนส์อันเดียว - นั่นคือกรอบการต่อสู้ของกุ่มพีเพื่อพัฒนาและสร้างไว้ซึ่งอำนาจการเมืองใหม่ของตน (ที่อยู่ในรูปสถาบันรัฐสภา) จากภัยคุกคามทั้งชายและขวา จากทั้งภาคประชาชนและกลไกรัฐ"

ในงานอีกชิ้นของครูเบนซึ่งแปลเป็นไทยแล้ว ("ศึกษารัฐไทย: วิพากษ์ไทยศึกษา", ฟ้าเดียวกัน, 1: 3 (ก.ค.-ก.ย. 2546), 98-147 ภาษาอังกฤษตีพิมพ์ ค.ศ.1979) ครูเบนได้วิเคราะห์วิจารณ์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 กับการลุกขึ้นสู้ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ว่า: -

-รัฐล้มบูรณาญาสิทธิสยามอายุสั้นแค่ราว 30 ปี (พ.ศ.2435-2475) หรือจากราวกลางรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 7 เมื่อบวกกับสมรรถนะอันจำกัดของรัฐสมัยใหม่ที่เพิ่งสร้างขึ้นนี้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและอื่นๆ จึงเปลี่ยนแปลงสังคมเศรษฐกิจไทยไปได้ไม่มาก ไม่ลึกซึ่งพอ ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ซึ่งเป็นผลผลิตของและปฏิริยาทางการเมืองต่อรัฐล้มบูรณาญาสิทธิสยามจึงแคบเล็ก เป็นเรื่องข้าราชการทำ ไม่ค่อยมีมวลชนเข้าร่วม เป็นแค่ "กบฏข้าราชการครึ่งๆ กลางๆ" ไม่ได้ขุดรากถอนโคนรัฐล้มบูรณาญาสิทธิไทยอย่างจริงจังถึงที่สุด หลัง พ.ศ.2475 แล้ว มรดกตกค้างทางการเมืองการปกครองจากรัฐดังกล่าวจึงยังคงอยู่เป็นปัญหาในรูปรัฐราชการเผด็จการ หรือที่เรียกว่า "อำมาตยาธิปไตย"

-ทว่าเทียบกันแล้ว การลุกฮือ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 เป็นผลผลิตของและปฏิริยาทางการเมือง ต่อระบอบเผด็จการทหารอาญาสิทธิ เพื่อการพัฒนาของจอมพลสฤษดิ์-ถนอม-ประภาสนาน 15 ปีในสภาพที่รัฐราชการไทย เพิ่มพูนสมรรถนะทางเทคโนโลยีและอื่นๆ ขึ้นมากจากการหนุนช่วยของสหรัฐอเมริกา ระบอบสฤษดิ์จึงส่งผลเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจสังคมไทยลึกซึ่งกว่ามาก โดยพลิกโฉมหน้าทุนนิยมไทย และชนชั้นกุ่มพีไทยไปสู่ระดับใหม่เลยทีเดียว

2) ปมปริศนาของการปฏิวัติกลุ่มฟิโนในประเทศกำลังพัฒนา

ปมปริศนาของการปฏิวัติกลุ่มพีในประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างเมืองไทยเกิดจาก: -

1) สังคมเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลกพัฒนาไปไม่สม่ำเสมอและมีลักษณะเชิงซ้อน (uneven & combined development) กล่าวคือขณะสังคมตะวันตกพัฒนาจากระบบศักดินาไปเป็น "ทุนนิยม และเกิดการปฏิวัติกลุ่มพีล่วงหน้าไปเรียบร้อยแล้ว เรากลับพัฒนาทุนนิยมทีหลัง (countries with a belated bourgeois development)

2) จักรวรรดิทุนนิยมตะวันตกแผ่เข้าครอบงำประเทศต่างๆ ทั่วโลกผ่านระบบอาณานิคมทั้งเก่าและใหม่ ตั้งแต่ราวครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา จึงทำให้สังคมเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาทีหลัง/กำลังพัฒนามีลักษณะสลับซับซ้อนกว่าประเทศทุนนิยมเมืองแม่ เศรษฐกิจเชิงซ้อน (combined character) ทั้งความล่าช้าหลังคดียุทธศาสตร์แบบเก่าของรัฐเผด็จการศักดินา และการชุติตรัดเอาเปรียบแบบใหม่ ของกลุ่มทุนต่างชาติที่เชื่อมโยงกับกลุ่มทุนในประเทศ

ฉะนั้น การปฏิวัติประชาธิปไตยกลุ่มพีแบบคลาสสิกที่ถือภารกิจโค่นรัฐเผด็จการศักดินา ช่วงชิงสิทธิเสรีภาพของประชาชนล้วนๆ จึงไม่สอดคล้องกับปัญหาความเป็นจริงที่ประสบในประเทศพัฒนาทีหลัง/กำลังพัฒนา และถูกมองว่าไม่เพียงพอ หากในทางปฏิบัติมักจะไหลเลื่อนไปเป็นการปฏิวัติประชาธิปไตยแบบใหม่ (New Democratic Revolution) ที่มีภารกิจเชิงซ้อน กล่าวคือ

รวมทั้ง: -

[ภารกิจปฏิวัติประชาธิปไตยกลุ่มพี - ต่อต้านรัฐเผด็จการศักดินา - เพื่อสิทธิเสรีภาพประชาธิปไตย] กับ

[ภารกิจปฏิวัติสังคมนิยม - ต่อต้านเศรษฐกิจทุนนิยม - เพื่อความเป็นธรรมทางสังคม/สังคมนิยม] เข้าด้วยกัน

(ต่อสัปดาห์หน้า)

หน้า 6

ปาฐกถา 14 ตุลาฯ 2550 : "จาก 2475 ผ่าน 14 และ 6 ตุลาฯ ถึงพฤษภาประชาธรรม"

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 02 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10828

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาฯ ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550-ตอนที่ 3)

3) จาก 2475 ผ่าน 14 ถึง 6 ตุลาฯ

กระบวนการปฏิวัติกลุ่มพีไทยก็เจอปมปริศนาเดียวกันกับประเทศที่พัฒนาทุนนิยมทีหลัง/กำลังพัฒนาอื่นๆ กล่าวคือ : -

-ประสบปัญหาเผด็จการศักดินาทับซ้อนกันอยู่กับปัญหาการชุติตรัดครอบงำทางเศรษฐกิจของทุนนิยม

-ทำให้ต้องเผชิญภารกิจต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพประชาธิปไตยทับซ้อนกันอยู่กับภารกิจต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมทางสังคม/สังคมนิยม

โดยที่ทั้งสองปัญหาามีแรงขับเคลื่อนเชื่อมโยงกัน ทั้งสองภารกิจมีพลวัตสืบเนื่องกัน

นำไปสู่ปฏิบัติการสนองตอบทำนองเดียวกันมาตลอดระยะอันยาวนานซ้ำแล้วซ้ำอีก อาทิ :-

กรณีหลวงประดิษฐมนูธรรมกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475

ในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) ได้เสนอหลักข้อ 3 ของคณะราษฎรไว้ใน "ประกาศคณะราษฎร" ว่า :-

"3. จะต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาก"

บนพื้นฐานหลักข้อ 3 นี้ หลวงประดิษฐมนูธรรมได้รับมอบหมายจากคณะราษฎร และรัฐบาลที่มีพระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี ให้นำไปพัฒนาขยายความโดยละเอียดพิสดารต่อมาเป็นเค้าโครงการเศรษฐกิจ (พ.ศ.2475) ซึ่งโดยแก่นแท้แล้ว มีลักษณะเป็นลัทธิสหกรณ์โดยรัฐแบบสมานฉันท์ (solidarist state co-operativism) ที่ให้รัฐมีบทบาทหลักในการกำกับจัดการเศรษฐกิจแห่งชาติ ประสานเชื่อมโยงสหกรณ์การผลิตในท้องถิ่นทั่วประเทศเข้าด้วยกัน การประกอบการภาคเอกชนมีบทบาทชายขอบ พื้นที่แคบเล็ก และกลไกตลาดเสรีแบบทุนนิยมถูกจำกัดจำเขี่ยอย่างมาก กระทั่งยกเลิกไปในบางขอบเขต

หลังจากเท่าความถึงหลักข้อ 3 ของคณะราษฎร หลวงประดิษฐ์ฯ ได้อธิบายหลักเหตุผลที่นำไปของเค้าโครงการเศรษฐกิจ โดยเชื่อมโยงสืบเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ว่า :-

"...การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรนี้เป็นจุดประสงค์อันใหญ่ยิ่งของข้าพเจ้าในการทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ข้าพเจ้ามิได้ปรารถนาที่จะเปลี่ยนพระเจ้าแผ่นดินองค์เดิมาเป็นหลายองค์ ซึ่งเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่เปลือกนอกเท่านั้น ข้าพเจ้ามุ่งต่อสาระสำคัญคือ "บำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎร" และถือว่ารัฐธรรมนูญเปรียบประดุจกุญแจ ที่จะไขประตูเปิดช่องทางให้ราษฎรได้มีส่วนมีเสียงในการปกครอง ให้จัดถูกต้องตามความต้องการของตน และเมื่อประตูที่กีดกันอยู่ได้เปิดออกแล้ว รัฐบาลก็ต้องนำราษฎรผ่านประตูนั้นเข้าไปสู่ชัยภูมิแห่งความสุขสมบูรณ์ มิฉะนั้นให้ราษฎรเดินถอยหลังเข้าคลอง...

"ก็เมื่อการที่รัฐบาลประกอบเศรษฐกิจเสียเองเช่นนี้ เป็นการที่ทำให้วัตถุที่ประสงค์ทั้ง 6 ประการของคณะราษฎร ได้สำเร็จไปตามที่ได้ประกาศแก่ราษฎรไว้แล้ว สิ่งที่ราษฎรทุกคนพึงปรารถนา คือความสุขความเจริญอย่างประเสริฐ ซึ่งเรียกกันเป็นศัพท์ว่า ศรีอริยะ ก็จะพึงบังเกิดแก่ราษฎรโดยถ้วนหน้า โฉนด่าพวกเราที่ได้พร้อมใจกัน ไขประตูเปิดช่องทางให้แก่ราษฎรแล้วจะริๆ รอกๆ ไม่นำราษฎรต่อไปให้ถึงต้นกัลปพฤกษ์ ซึ่งราษฎรจะได้เก็บผลเอามาจากต้นไม้นั้น คือผลแห่งความสุขความเจริญ ดังที่ได้มีพุทธทำนายกล่าวไว้ในเรื่องศาสนาพระศรีอริย์"

(อ้างจาก ปรีดี พนมยงค์ กับสังคมไทย (2526), น.173-74,241)

กรณีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) กับการปฏิวัติไทย

พคท.เสนอภารกิจปฏิวัติประเทศไทยในลักษณะปฏิวัติประชาธิปไตยแผนใหม่ หรือนัยหนึ่งปฏิวัติประชาธิปไตยโดยกลุ่มพี แต่มีชนชั้นกรรมาชีพเป็นกองหน้า และอยู่ใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้เพื่อมุ่งสู่สังคมนิยมโดยตรงภายหลังการปฏิวัติ โดยไม่ผ่านเส้นทางพัฒนาแบบทุนนิยม

กรณีเสกสรรค์ ประเสริฐกุล กับขบวนการ 14 ตุลาฯ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผู้นำขบวนการนักศึกษาประชาชนในการลุกขึ้นสู้ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 เคยให้สัมภาษณ์สะท้อนสภาพความคิดของนักศึกษากิจกรรมหลัง 14 ตุลาฯ ว่า :-

"ที่นี้พอหลัง 14 ตุลาฯ ขบวนการลงสู่ชนบทเผยแพร่ประชาธิปไตยนี้ มันพาเราไปสู่ทางซ้ายโดยไม่ทันตั้งตัวเลย เพราะเราจะไปเผยแพร่ประชาธิปไตยนี้ มันกลายเป็นของฟุ่มเฟือยสำหรับคนที่ยากไร้ เขาถูกรุมล้อมด้วยปัญหาไม่เป็นธรรม ถูกข่มเหงรังแกโดยผู้ที่มีเครื่องแบบมีอำนาจ พอรู้ปัญหาเหล่านั้น เราก็เอามาเสนอกับทางรัฐบาล มาประท้วงบ้าง มาเสนอให้แก้ไข มาประสานกับทางรัฐบาลบ้าง เสนอไปมากมาย เราชักเวียนว่ายอยู่กับปัญหาเหล่านั้น ไม่มีเวลามาคิดถึงประชาธิปไตยแล้ว รูปแบบการประท้วงหรือว่าการเอาปัญหาเหล่านั้นมาเสนอโดยตัวของมันเองนี้ มันทำให้เรากลายเป็นซ้ายโดยอัตโนมัติ เช่น ปัญหาค่าแรง หรือว่าปัญหาที่ดินอย่างนี้ ในทรรศนะของผู้ปกครอง เขาก็ว่าเราเป็นซ้ายไปแล้วโดยที่เราไม่ทันรู้ตัว"

(ปากคำประวัติศาสตร์, 2531, น.106)

การฆ่าหมู่และรัฐประหาร 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 รวมทั้งระบอบเผด็จการขจัด หลังจากนั้นส่งผลก่อให้เกิดปฏิกิริยาหลอมรวม 2 การปฏิวัติ [ปฏิวัติประชาธิปไตยกบฏ + ปฏิวัติสังคมนิยมกรรมมาชีพ] เข้าด้วยกัน, หลอมรวม 2 ขบวนการ [ขบวนการประท้วงของนักศึกษาประชาชนในเมือง + ขบวนการต่อสู้ด้วยอาวุธของชาวนา และชนชาติส่วนน้อยในชนบทป่าเขา] เข้าด้วยกัน อย่างเป็นทางการครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทย ในลักษณะและระดับความรุนแรงกล้าเขี้ยวกรากที่อาจนอกเหนือความคาดหมายของผู้ก่อการ

ทว่า 5 ปีต่อมา ด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ทั้งในประเทศและสากล ขบวนการหลอมรวมเป็นแนวร่วมนี้ก็แตกกระจาย พลท.ล้มสลาย นักศึกษาประชาชนออกจากป่าคืนเมือง ชาวนาและชนชาติส่วนน้อยวางอาวุธคืนสู่นาไร่เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

คำถามคือแล้วเกิดอะไรขึ้นกับการกิจการปฏิวัติทั้ง 2 ประการ?

1) การปฏิวัติสังคมนิยม-ต่อต้านทุนนิยม " ส้มเล็กท่ามกลางวิกฤตอุดมการณ์ และระบอบสังคมนิยมทั่วโลก จากนั้นก็ค่อยๆ หันเหเปลี่ยนรูปไปเป็น " การเมืองภาคประชาชนเพื่อเศรษฐกิจชุมชนพอเพียงได้พระราชอำนาจนำ ที่มีนัยวิพากษ์วิจารณ์ด้านที่สุดขั้วเกินเลยของสังคมนิยมเศรษฐกิจทุนนิยมและเสนอตัวเป็นทางเลือกของชุมชนภายใต้ระบบทุนนิยม

2) การกิจการปฏิวัติประชาธิปไตยกบฏ-ต่อต้านรัฐราชการเผด็จการ " พ่ายแพ้ ค่อยๆ เปลี่ยนรูปเป็นการพยายามปฏิรูปรัฐราชการได้พระราชอำนาจนำ ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยครึ่งใบสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (พ.ศ.2523-2531) จนคลี่คลายไปสู่จุดเริ่มแรกของระบอบเลือกตั้งปีโดยสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (พ.ศ.2531-2534) ก่อนจะเผชิญปฏิกิริยาตอบกลับจากพลังราชการเผด็จการในรูปรัฐประหาร ของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เมื่อ 23 ก.พ. 2534

4) พฤษภาประชาธรรมกับวิกฤตโลกาภิวัตน์ไทย

ขบวนการพฤษภาประชาธรรม 2535 ที่ประชาชนลุกขึ้นสู้รัฐบาลทหารจากการเลือกตั้งของนายกรัฐมนตรีนพคุณสุจินดา คราประยูร นั้น มีลักษณะเจตจำนงและพลวัตต่อมาแตกต่างจากการลุกขึ้นสู้ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 เป็นอันมาก กล่าวคือ เป็นการปฏิวัติประชาธิปไตยกบฏที่ล้วนๆ ปลอดภัยไม่มีติดของการกิจด้านสังคมนิยม/ต่อต้านทุนนิยมอย่างสิ้นเชิง - ดังที่นิธิ เอียวศรีวงศ์ ชี้ไว้ใน

บทความ "ชาตินิยมในขบวนการประชาธิปไตย" (2535 ; ใน ชาติไทย, เมืองไทย, แบบเรียนและอนุสาวรีย์ : ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐ และรูปการจิตสำนึก, 2538)

อาจกล่าวเปรียบเปรยได้ว่า หากหลัง 14 ตุลาฯ 2516 นักศึกษาปัญญาชนพากันเดินจากท้องถนน และมหาวิทยาลัย ไปสู่ท้องนาและโรงงานแล้ว หลังพฤษภาฯ 2535 คนชั้นกลางก็พากันเดินจากท้องถนนกลับเข้าตลาดหุ้น!

นับจากนั้นมา การเมืองไทยก็เข้าสู่ระบอบเลือกตั้งธิปไตยภายใต้พระราชอำนาจนำเต็มตัว ที่ด้านหนึ่งพยายามปฏิรูปราชการ อำนาจนิยมที่ล้าสมัยรวมศูนย์อำนาจสูง, และอีกด้านหนึ่งก็พยายามปฏิรูปการเมือง เพื่อจัดระเบียบแบบแผนความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างนักเลือกตั้ง กับ กลุ่มทุนใหญ่ ชนชั้นนำกลุ่มต่างๆ ชนชั้นกลางและพลังการเมืองอื่นๆ เสียใหม่ เพื่อไม่ให้เป็นปัญหา กีดขวางการพัฒนาทุนนิยมในสภาพโลกาภิวัตน์สืบต่อไป - นี่คือนโยบายใหม่ของมิติด้านต่อต้านรัฐราชการเผด็จการของภารกิจ ปฏิวัติกลุ่มพี

ขอบฟ้าแห่งความเป็นไปได้ในจินตนาการ/วิสัยทัศน์ทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองยุคหลังการลุกขึ้นสู้พฤษภาฯ 2535 คือ [ทุนนิยม โลกาภิวัตน์ + พระราชอำนาจนำ]

ขอบฟ้านี้เป็นพรหมแดนของกระแสและกระบวนการปฏิรูปการเมืองหลังพฤษภาฯ 2535 ที่มีขึ้นเพื่อปรับระบบการเมืองการปกครอง ให้สามารถตอบสนองความเปลี่ยนแปลง ช่วงชิงโอกาสและรับ มือการทำทลายจากสภาวะทุนนิยมโลกาภิวัตน์ได้ และเพื่อ ชำรงรักษาและจรรโลงสถาบันกษัตริย์ให้มั่นคงเข้มแข็งยั่งยืน ภายใต้สภาพการณ์ใหม่ทางการเมืองที่เปิดเสรี และเป็น ประชาธิปไตยรัฐสภายิ่งขึ้น

ทว่าสิ่งที่ไม่มีความคาดถึงตอนนั้นคือ องค์ประกอบทั้งสองของขอบฟ้าพรหมแดนการปฏิรูปนี้จะเกิดความตึงเครียด ชัดแย้งกันขึ้นได้ ในอนาคต!

เพื่อชี้แจงเรื่องนี้ เราคงต้องเท้าความย้อนกลับไปสักเล็กน้อย..... (ต่อสัปดาห์หน้า)

หน้า 6

ปาฐกถา ๑๔ ตุลาฯ ๒๕๕๐: "วิกฤตโลกาภิวัตน์ไทย"

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 09 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10835

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาฯ ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550 - ตอนที่ 4)

อาจกล่าวได้ว่า ณ จุดใดจุดหนึ่งราวกลางพุทธทศวรรษที่ 2530 นั้น ชนชั้นนำไทยได้บรรลุฉันทมติทางยุทธศาสตร์ ที่จะพา ประเทศไทยไปสู่เส้นทางโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่

นี่ย่อมมิได้หมายถึงการมาร่วมประชุมสมัชชาชนชั้นนำแห่งชาติเพื่อลงมติกันที่ใดที่หนึ่งและครั้งใดครั้งหนึ่งครั้งเดียวอย่างเป็นทางการ หากเป็นผลสั่งสมจากการตัดสินใจจำนวนมากในหมู่ชนชั้นนำไทย ที่สำคัญ ๆ ก็เช่น:

-การริเริ่มเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมการเมืองหลายด้านของรัฐบาลนายทศานันท์ ปันยารชุนชุด 1 และ 2 ในปี พ.ศ. 2534-2535

-การสร้างและเผยแพร่วาทกรรม "โลกาภิวัตน์-โลกาภิวัตน์" ต่อสาธารณชนอย่างเข้มข้นต่อเนื่องเป็นระบบ โดยปัญญาชน สาธารณะ และกลุ่มทุนสื่อสารมวลชนแห่งเครือหนังสือพิมพ์ผู้จัดการภายหลังเหตุการณ์พฤษภาประชาธรรม พ.ศ.2535เรื่อยมา

-การตัดสินใจเปิดเสรีบัญชีทุนโดยจัดตั้ง วิเทศธนกิจกรุงเทพฯ (Bangkok International Banking Facilities) ขึ้นมาในปี พ.ศ. 2536 สมัยรัฐบาลชวน 1 เพื่อเป็นตัวกลางระดมเงินทุนจากต่างประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงตลาดเงินภายนอก เข้ากับตลาดเงิน ภายในประเทศ

-การรับเอาระเบียบวาระ "ปฏิรูปการเมือง" มาเป็นแนวนโยบายหลักทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงของพรรคชาติไทย และเมื่อได้เป็นรัฐบาล นายทศานันท์บริหาร ศิลปอาชา ก็ผลักดันให้รัฐสภาแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อเปิดทางแก่การคัดเลือกจัดตั้งสภาว่าจรัฐธรรมนูญขึ้นมาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับในปลายปี พ.ศ.2539 สมัยรัฐบาลนายทศานันท์พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ จนนำไปสู่การปฏิรูปเปลี่ยนแปลงระบอบเลือกตั้งธิปไตยไปเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งหมายให้ปิดทุจริต เปิดประสิทธิ-ภาพและสร้างเสริมภาวะผู้นำของฝ่ายบริหาร เพื่อรับมือการทำลายจากโลกาภิวัตน์ในปี พ.ศ.2540 เป็นต้น

ทว่าการพาประเทศเดินเข้าสู่เส้นทางโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่ของชนชั้นนำไทยได้นำไปสู่ผลลัพธ์ใหญ่ 2 ประการที่พวกเขาคาดคิดไม่ถึงซึ่งส่งผลบั่นทอนพลังและคุกคามฐานะชนชั้นนำเดิมของไทยอย่างร้ายแรงที่สุด นั่นคือ: -

1) วิกฤตการเงินเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540

ในทางเศรษฐกิจ มันนำไปสู่วิกฤตการเงินเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2540 และความฉิบหายล่มจมครั้งใหญ่ของเศรษฐกิจทุนนิยมไทย หลังจากนั้น จนชนชั้นนำทุนใหญ่ไทยถูกทำลายไป 65% หรือ 2 ใน 3 ตามการประเมินของชาติรี โสภณพนิช ประธานกรรมการธนาคารกรุงเทพเมื่อปี พ.ศ.2540 (อ้างจาก มติชนสุดสัปดาห์, 17592 (23 ก.ย.2540), 24), หลังผู้วิกฤตจางลง ปรากฏว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย 100 แห่งหรือกว่า 1 ใน 4 ของทั้งหมดถูกเพิกถอนการจดทะเบียน ขณะที่ในบรรดากลุ่มธุรกิจใหญ่ไทย 220 กลุ่ม มีกว่า 50 กลุ่ม (หรือ 7 จาก 30 กลุ่มธุรกิจใหญ่ที่สุดของไทย) คิดเป็นประมาณ 1 ใน 4 ที่ต้องล้มเลิกกิจการไปหรือเสื่อมทรุดหดตัวอย่างหนักเช่นกัน (Chang Noi, "10 years after the 1997 crisis", The Nation, 12 June 2007)

2) ระบอบทักษิณ พ.ศ.2546-2549

ในทางการเมือง มันส่งผลสืบต่อเปิดโอกาสและนำไปสู่การตัดสินใจของกลุ่มทุนใหญ่ซึ่งเหลือรอดจากวิกฤตเศรษฐกิจที่จะเข้าสู่วงการเมืองโดยตรง "นำไปสู่การก่อตั้งพรรคไทยรักไทยที่มีทักษิณเป็นหัวหน้า/CEO ทางการเมืองของชนชั้นนำทุนไทยเมื่อวันที่ 14 ก.ค. พ.ศ.2541 และการสถาปนาระบอบทักษิณหรือระบอบประชาธิปไตยอำนาจนิยมภายใต้อำนาจนำทางการเมืองของกลุ่มทุนใหญ่โลกาภิวัตน์ ราวปี พ.ศ.2546-2549 โดยที่ระบอบนี้กดขี่ฉีกรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและบ่อนเบียนหลักนิติรัฐ ทั้งยังคุกคามทำลายระบอบเลือกตั้งธิปไตยภายใต้พระราชอำนาจนำโดยตรงในที่สุด

ถึงแม้การเลือกเดินเส้นทางโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่จะนำพาชนชั้นนำเดิมของไทยไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 และระบอบทักษิณ พ.ศ.2546-2549 อย่างไม่คาดหมาย จนพลังและฐานะของพวกเขาถูกบั่นทอนคุกคามอย่างร้ายแรง แต่กระนั้นนั่นกล่าวให้ถึง

ที่สุด - แม้จะสะบักสะบอม เข็ดเขี้ยวและล้าละล้าเพียงใด - พวกเขาก็ไม่คิดบ้ายเบนหันเหออกไปจากทางสายนี้โดยพื้นฐาน ทั้งนี้ด้วยความจำเป็นทางภาววิสัยของเศรษฐกิจโลกปัจจุบันกดดันบังคับ และด้วยข้อจำกัดกับผลประโยชน์ทางอภิวสัยของพวกเขาเอง

การที่รัฐบาลสุรยุทธ์ - ซึ่งเป็นรัฐบาลแรกที่เชิดชู "เศรษฐกิจพอเพียง" ขึ้นโดดเด่นเป็นแนว นโยบายหลักชนิดที่คงยากจะหารัฐบาลจากการเลือกตั้งชุดใดต่อไปเสมอเหมือน - ได้ขยับปรับเปลี่ยนความเข้าใจเรื่องนี้ออกจาก "เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นทฤษฎี เศรษฐศาสตร์หรือ นโยบายเศรษฐกิจทางเลือกใหม่" ไปเป็น "เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต" ตามคำวิจารณ์เสนอแนะของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล และคนอื่นๆ (สมเกียรติ อ่อนวิมล, สัมภาษณ์พิเศษ โดยสรวิศ ชุ่มศรี, "เศรษฐกิจพอเพียงเป็น "ปรัชญา" ไม่ใช่ "ทฤษฎี", มติชนราย วัน, 26 ก.พ.2550, น.11) สะท้อนว่าในที่สุดแล้วทางเดินของเศรษฐกิจไทยในวิสัยทัศน์ชนชั้นนำทหาร-ข้าราชการเดิมจะไม่ไกลไปกว่า เศรษฐกิจโลกาภิวัตน์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในความหมายที่ว่า: -

1) พระองค์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐอันเป็นกลไกอำนาจสาธารณะที่จำเป็นในการบริหารจัดการความเสี่ยง และโอกาสที่มากับเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ให้เกิดประโยชน์ไกลผล

2) พระองค์ยังทรงเป็นประมุขผู้ทรงชี้นำคุณธรรมทางเศรษฐกิจที่พสกนิกรควรยึดถือประพฤติปฏิบัติ ในการเดินเส้นทางสู่เสี่ยงสายโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่นี้สืบไป ดังที่โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.อุตสาหกรรม ในรัฐบาลชุดนี้ให้สัมภาษณ์:

"ความจริง เศรษฐกิจพอเพียงก็คือ การเอาคุณธรรมมาใส่ทุนนิยม ซึ่งก็คือหลัก 4 ป.ของท่านนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย 1. โปร่งใส 2.เป็นธรรม 3.ประหยัด และ 4.ประสิทธิภาพ เพราะถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้ โดยเฉพาะความโปร่งใส กลไกการตลาดก็ทำงานไม่ได้ แล้วถ้าไม่มีกลไกตลาด การแข่งขันก็ไม่เกิด สุดท้ายระบบเศรษฐกิจก็ไม่เสรี ประสิทธิภาพก็สำคัญ เพราะถ้ามีมากขึ้นก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่เบสิคคำถามหลักๆ จะอยู่ที่คุณธรรม เพราะทุนนิยมของไทยจะเป็นแบบที่ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นคุณธรรม เพราะมันเป็นทางเลือกที่ผมมองว่า เหมาะ สมสำหรับสังคมไทย ผมเชื่อ (เน้นเสียง) โดยส่วนตัวของผมว่าเหมาะสำหรับสังคมไทย"

(โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์, สัมภาษณ์พิเศษโดยวารินทร์ ดรินโน

"วิถี "ทุนนิยม" ในกรอบ "พอเพียง" มติชนรายวัน, 16 ต.ค.2549, น. 11)

และกึ่งดังที่ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี กล่าวปาฐกถาพิเศษหัวข้อ "เศรษฐกิจและผู้นำพอเพียง ทางเลือกใหม่ของประเทศไทย" ที่โรงแรมพลาซ่าแอทธินี เมื่อค่ำวันที่ 11 ตุลาคม ศกนี้ แก่นักธุรกิจชั้นนำทั้งไทยและต่างประเทศตอนหนึ่งว่า: -

"สิ่งที่ยึดเสมอคือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะเหมือนเป็นทางสองแพร่งระหว่างทุนนิยมสุดขั้ว ที่เต็มไปด้วยแสงสี กับธรรมาธิปไตย ที่ไม่มีแสงสีแต่ปลายทางเป็นความสุขทุกคน"

(อ้างจาก "สุรยุทธ์ไม่พอใจผลงาน 1 ปี", มติชนรายวัน, 12 ต.ค.2550, น.13)

ในเมื่อด้านหนึ่ง ไม่คิดผลจากเส้นทางเศรษฐกิจสายโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่ แต่ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งก็ปฏิเสธไม่เอา "ระบอบทักษิณ" อันเป็นผลลัพธ์สืบเนื่องทางการเมืองของมัน ฉะนั้นทางเดียวที่ชนชั้นนำเดิมของไทยจะทำได้ก็คือต้อง ตัดตอน (emasculate) กลุ่มทุนใหญ่ทางการเมือง

(ต่อสัปดาห์หน้า)

หน้า 6

ปาฐกถา 14 ตุลาคม 2550 "การเปลี่ยนย้ายอำนาจสู่พลังใหม่ vs ปฏิกริยาจากพลังเก่า"

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10842

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาคม ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550- ตอนที่ 5)

ในเมื่อด้านหนึ่งชนชั้นนำทหาร-ข้าราชการเดิมของไทย ไม่คิดผลจากเส้นทางเศรษฐกิจสายโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่ แต่ขณะเดียวกันอีกด้านหนึ่งก็ปฏิเสธไม่เอา "ระบอบทักษิณ" อันเป็นผลลัพธ์สืบเนื่องทางการเมืองของมัน ฉะนั้นทางเดียวที่พวกเขาจะทำได้ก็คือต้อง ตัดตอน (emasculate) กลุ่มทุนใหญ่ทางการเมือง

นี่เป็นท่าทีที่พูดให้ถึงที่สุดแล้วขัดแย้งกันในตัวเองและทำไม่ได้อย่างที่คิด ทั้งนี้ เพราะกระบวนการ โลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่ทางเศรษฐกิจในสิบกว่าปีมานี้ได้สร้างและเพิ่มขยายคนกลุ่มใหม่ขึ้นมา 2 กลุ่มในสังคมไทย ได้แก่: -

1) กลุ่มทุนใหญ่ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก แล้วอาศัย "มือยาว" กว้างเพื่อนของตน (หมายถึงเงินทุน, ทักษะความรู้ความชำนาญสมัยใหม่, อิทธิพลผ่านเครือข่ายเส้นสายพวกพ้องในวงธุรกิจการเมืองและราชการ ฯลฯ) ฉวยโอกาสยื่นมือไปคว้าจับเกาะเกี่ยวเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เสี่ยงลงทุนในตลาดหุ้น และธุรกิจสินทรัพย์การเงินทั้งในและต่างประเทศ และเมื่อประสบความสำเร็จก็ทำให้รัวรวยผิดปกติฉบับล้น

อาทิเช่น ทักษิณ ชินวัตร และเครือข่ายมิตรพวกพ้องแกนนำแห่งพรรคไทยรักไทย เป็นต้น

2) คนจนหรือคนชายขอบที่ "อยู่ไม่ได้" "ไปไม่ถึง" เป็นพวกตกหลุมดำระหว่างชนบทกับเมือง ประเภทอยู่ชนบททำนาทำไร่อย่างเดียวต่อก็ไม่ได้ เพราะสูญเสียที่ดินทำกินและฐานทรัพยากรยังชีพของชุมชนแล้ว แต่ไปเมืองก็ไม่ถึงเพราะขาดแคลนทั้งเงินทุน, ทักษะความรู้ความชำนาญสมัยใหม่, อิทธิพลเส้นสาย ฯลฯ จนเกินกว่าจะลงหลักปักฐานสร้างเนื้อสร้างตัวเป็นปัจเจกบุคคลผู้สำเร็จรายนั่นได้ง่ายๆ จึงกลายเป็นเหยื่อที่พลาดโอกาสจากโลกาภิวัตน์ เพราะ "มือสั้น" และถูกดินที่มองไม่เห็น ถีบหลุดเข้าไปใช้ชีวิตทำมาหากินดิ้นรนแข่งขันเสี่ยงโชคเสี่ยงภัยอยู่ในตลาดเสรี โดยไร้หลักประกันความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตสุขภาพร่างกายไปวันๆ ทำให้ค่อนข้างจนคัดค้าน

เช่น เกษตรกรรายย่อยยากจนคิดหนี้สินรุงรัง/ไร้ที่ทำกิน, แรงงานรับจ้างในหมู่บ้านชนบท, คนขับแท็กซี่-สามล้อ, มอเตอร์ไซด์รับจ้าง, พ่อค้าแม่ขายหาบเร่แผงลอย, ชาวสลัม, คนงานก่อสร้าง, คนงานรับจ้างรายวัน, เด็กขายพวงมาลัยตามสี่แยกไฟแดง ฯลฯ

[แรงงานภาคเกษตรกรรม "ซึ่งผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกับ" แรงงานภาคเศรษฐกิจนอกระบบในเมือง] เหล่านี้ อาจารย์ผาสุก พงษ์ไพจิตร แห่งคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ คาดคะเนว่ามีราว 67% (41+26%) อันเป็นส่วนข้างมากของกำลังแรงงานทั้งประเทศ เทียบ

กับที่เหลือซึ่งประกอบด้วยแรงงานปกคอกขาวหรือคนชั้นกลาง 15%, แรงงานภาคอุตสาหกรรม 8% และอื่นๆ อีกราว 10% (Pasuk Phongpaichit, "Thai politics beyond 2006 coup", Bangkok Post, 31 July 2007, p.8)

พวกเขาเป็นพื้นฐานคะแนนเสียงข้างมากอย่างแน่นหนาให้แก่แพคเกจนโยบายประชานิยม-เอื้ออาทรต่างๆ นานาของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป 3 ครั้งหลังที่ผ่านมา เป็นจำนวน 11 ล้านเสียงเมื่อ ก.พ. 2544, 19 ล้านเสียงเมื่อ ก.พ.2548, และ 16 ล้านเสียงเมื่อ เม.ย.2549

เหมือนดังที่คนชั้นกลางในเมืองและนักเลือกตั้งหัวเมืองชนบท อันเป็นกลุ่มคนเกิดใหม่จากการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติสมัยเผด็จการสฤษดิ์-ถนอม-ประภาสได้ใช้เวลาร่วมสองทศวรรษจาก 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 พฤษภาประชาธรรม พ.ศ.2535 ในการคืนชนต่อสู้ด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อเข้าร่วมส่วนใช้อำนาจรัฐ

ปัจจุบัน เรากำลังอยู่ในระยะผ่านอันยาวนานของการเปลี่ยนย้ายอำนาจ (power shift) อีกครั้ง ซึ่งกลุ่มทุนใหญ่ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก และคนจนคนชายขอบ อันเป็นกลุ่มคนที่เกิดใหม่จากการพัฒนาเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่กำลังคืนชนต่อสู้เพื่อเข้าร่วมส่วนใช้อำนาจรัฐเช่นกัน

พวกเขาต้องการใช้อำนาจรัฐมากเพื่อใช้มันบริหารจัดการ โอกาสกับความเสี่ยงที่พ่วงติดมากับเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ด้วยตัวเอง เพราะพวกเขาได้รับบทเรียนอันเจ็บปวดทรมานเลวจากช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 ว่าการปล่อยให้ชนชั้นนำกลุ่มอื่น ไม่ว่านักเลือกตั้ง เทคโนโลยีและข้าราชการประจำ ไปบริหารจัดการเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์แทนนั้น อาจทำให้พวกเขาล้มถึงแก่ภัยล้มละลาย ลื่นเนื้อ ประดาตัวหรือตกงานหมดอาชีพขาดที่พึ่งยามป่วยไข้ ต้องเอาลูกออกจากโรงเรียน พาครอบครัวชมชานกลับชนบทหรือหันไปเสี่ยงคุกเสี่ยงตายค้ายาบ้าได้

ในแง่นี้ ระบบทักษิณ ก็คือการขยับกุมอำนาจรัฐเองโดยตรงของกลุ่มทุนใหญ่ แล้วต่อท่อนภาครัฐไปอุปถัมภ์คนจนคนชายขอบผ่านโครงการประชานิยม-เอื้ออาทรต่างๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งมันคือระบบประชาธิปไตยอำนาจนิยม ภายใต้อำนาจนำแห่งพรรคการเมือง ของกลุ่มทุนใหญ่ที่มีคนจนคนชายขอบเป็นฐานเสียงพันธมิตร

ทว่าแนวทางการเมืองอันผิดพลาดที่รวบอำนาจรวมศูนย์ ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน ผลักไสมิตร เพิ่มศัตรูบริหารโลกาภิวัตน์เพื่อกลุ่มทุนพวกพ้องเส้นสายของระบบทักษิณก็นำมาซึ่งความล้มเหลวพ่ายแพ้

รัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ.2549 จึงเกิดขึ้นในลักษณะปฏิบัติการของแนวร่วมระหว่างรัฐราชการ (ทหาร-ตุลาการ- เครือข่ายข้าราชการบริหาร) กับประชาสังคม (คนชั้นกลางกับชนชั้นนำนอกแควดวงรัฐบาล) ภายใต้การนำของทหาร เพื่อโค่นอำนาจการเมืองของกลุ่มทุนใหญ่ ปฏิบัติการทางการเมืองของคณะรัฐประหารหลังจากนั้น จนถึงร่างรัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติ และการจัดเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในลำดับต่อไปก็คือ แบบฝึกหัดวิศวกรรมทางการเมือง (an exercise in political engineering) ที่จะหลีกเลี่ยง "ระบบทักษิณ" ด้วยการพยายามตัดตอนกลุ่มทุนใหญ่ทางการเมือง ในระหว่างนำพาประเทศไทยเดินหน้าต่อไป บนเส้นทางเศรษฐกิจสายโลกาภิวัตน์/เสรีนิยมใหม่ ตามแผนปฏิรูปการเมือง 4 ชั้นของพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะรัฐประหาร เพื่อขจัด "ระบบเผด็จการทุนนิยม" ของทักษิณ

ในสภาพที่อำนาจแท้จริงของระบบทักษิณอยู่ตรง [อำนาจทุน+คะแนนเสียงข้างมากจากการเลือกตั้ง] แผนดังกล่าวจึงถูกออกแบบมาให้ประกอบด้วย: -

1) ยุบพรรคไทยรักไทย อันเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มทุนใหญ่และศูนย์รวมคะแนนเสียงข้างมากของคนจนคนชายขอบ พร้อมทั้งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคมีกำหนด 5 ปี

2) ดำเนินคดีอาญาทุจริตคอร์รัปชัน นำไปสู่การอายัดทรัพย์สินที่เป็นกำลังทุนในประเทศของกลุ่มทุนใหญ่ แก่นนำพรรคไทยรักไทยโดย คตส. และอาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในที่สุด

3) พรรคแตก ส.ส. วังกระจัดกระจาย และสิ้นสุด แยกสลายกำลังนักเลือกตั้งมุ้งต่างๆ ออกไป โดดเดี่ยวแกนนำการเมืองของกลุ่มทุนใหญ่ให้เล็กถีบลง

4) การลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง เพื่อส่งต่อผ่องถ่ายอำนาจรัฐให้แก่พรรครัฐบาลใหม่ ที่ไว้วางใจได้ในความหมาย "จะต้องรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึงรักประเทศไทย รักสถาบัน"

(ปช.คมช.ต้นตำรับ "เผด็จการทุนนิยม" ทาสลิงคโปรให้สิ้นซาก", ผู้จัดการออนไลน์, 18 ม.ค.2550; และ "สนธิปฏิวัติเงียบ!", ไทยโพสต์, 19 มิ.ย.2550, น. 1.

เหลือเพียงการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 ภายใต้การอำนวยความสะดวกของรัฐบาลที่นับแต่ต้นเดือนตุลาคม พ.ศ.2550 เป็นต้นมา มีพลเอกสนธิเองเป็นรองนายกรัฐมนตรีกำกับดูแลกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) และ กอ.รมน. แทนนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการดำเนินการ ตามวาระแห่งชาติว่าด้วยการรณรงค์ และแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงด้วย ดังที่พลเอกสนธิได้กล่าวกับรัฐมนตรีและข้าราชการระดับสูงกระทรวงมหาดไทย ในการประชุมหารือครั้งแรกภายหลังรับตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีว่า: -

"กระทรวงมหาดไทยถือเป็นองค์กรที่สำคัญมาก ทุกอย่างอยู่ในมือเราทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด อบต. อบจ. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มหาดไทยต้องยึดมั่น ไม่ว่าพรรคการเมืองใดจะชี้แนะไปทางใดก็ตาม เจ้าหน้าที่มหาดไทยต้องชี้ให้ชัดเจนว่า สิ่งใดคือการเลือกตั้งที่ถูก สิ่งใดผิด เพราะหากการเลือกตั้งครั้งนี้เกิดความผิดพลาด จะเกิดวงจรตกรับ ประเทศชาติจะเปลี่ยนแปลง คนมหาดไทยก็จะเสียใจด้วย" ("สนธิปลุกคน มท.สกัดวงจรตกรับ", มติชนรายวัน, 13 ต.ค.2550, น.13)

รัฐธรรมนูญฉบับลงประชามติและชุดร่างกฎหมายเพื่อความมั่นคงของคณะรัฐประหาร ที่กำลังทยอยออกตามมา ชัดฝืนเงื่อนไของความเป็นจริงจากแง่ของสัมพันธภาพทางอำนาจดังกล่าวข้างต้น โดยตัดตอนและบิดรอนช่องทางการเมือง เพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐผ่านการสร้างพรรคและการเลือกตั้งของกลุ่มทุนใหญ่กับคนจนคนชายขอบ เหวี่ยงสะวิงคูลอำนาจให้เอียงกระเท่ไปทางข้าราชการ คนชั้นกลางและชนชั้นนำเดิม อีกทั้งโดยตัวมันเองเป็นการยืนยันรับรองสิทธิ อำนาจของทหารที่จะใช้กำลังอาวุธตัดสินชี้ขาดผู้กุมอำนาจธิปไตย และจัดระเบียบการเมืองใหม่ว่าเป็นสิ่งชอบด้วยกฎหมายย้อนหลัง

(ต่อสัปดาห์หน้า)

หน้า 6

โดย เกษียร เตชะพีระ มติชนรายวัน วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ปีที่ 30 ฉบับที่ 10849

(เรียบเรียงจากปาฐกถา 14 ตุลาคม ประจำปี 2550 ณ ห้องประชุม อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา 16 สีแยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง, วันที่ 14 ตุลาคม 2550-ตอนจบ)

ท่ามกลางความขัดแย้งต่อผู้ก่อเหตุระหว่าง [การพยายามเปลี่ยนย้ายอำนาจไปสู่พลังใหม่] กับ [ปฏิกิริยาต่อต้านชัดเจนจากพลังเก่า] ปรากฏว่า ขบวนการการเมืองภาคประชาชนส่วนหนึ่งหันไปยอมรับสนับสนุนรัฐ ประหารเพื่อราชบัลลังก์ของ คปค. เพื่อต่อต้าน "ระบอบเผด็จการทุนนิยม" (คำของพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้า คปค.) ในลักษณะที่: -

-มีคบอดต่อและ/หรือละทิ้งมิติแห่งภารกิจด้านต่อต้านรัฐราชการเผด็จการไปเสีย

-หลับหูหลับตาต่อความเป็นจริงอีกด้านที่ว่ารัฐราชการเผด็จการและชนชั้นนำขุนศึกศักดินา

รับใช้และเกี่ยวพันกับทุนนิยมโลกาภิวัตน์อย่างลึกซึ้ง

-เรียกร้องให้ใช้ "พระราชอำนาจ" เปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีในลักษณะสมบูรณาญาสิทธิเฉพาะกิจ (ad hoc absolutism)

-ชักนำพลังประชาชนไปสร้าง "พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย"

-และฉวยใช้วาทกรรมมรณะเรื่อง "หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ" ของพวกขวาจัดมาข่มขู่โจมตี

ปรบึกและผู้เห็นต่างทางการเมืองเหมือนสมัย 6 ตุลาคม พ.ศ.2519 ก็มีปาน

ในทางกลับกันขบวนการต่อต้านรัฐประหารและเผด็จการทหารบางส่วนก็นำเสนอสิ่งที่เรียกว่า "ระบอบประชาธิปไตยของปวงประชามหาชน", เชิดชู [โลกาภิวัตน์+ประชาธิปไตย+ ความเป็นธรรมทางสังคม] ขึ้นมาเป็น "ธงชาติไทยสามสีในกระแสโลกาภิวัตน์" (ดู พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, หมายเหตุประชาธิปไตย 19:9:49 การกลับมาของอำมาตยาธิปไตย, 2550) ในลักษณะที่: -

-ต่อต้านคัดค้าน "ศักดินา" เน้นการเลือกตั้งเป็นสาระของประชาธิปไตยในทำนอง "ลัทธิเลือกตั้ง"

-มีคบอดต่อและ/หรือละทิ้งมิติแห่งภารกิจด้านต่อต้านทุนนิยมไปสิ้นเชิง

-หลับหูหลับตาต่อความจริงอีกด้านที่ว่า "ประชาธิปไตย" ของกลุ่มทุนใหญ่โลกาภิวัตน์นั้นเผด็จอำนาจ กดขี่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพประชาชนและ "ซื้อขายสัมปทานอำนาจรัฐ"

-กลับตาลปัตร ไตรลักษณ์ทางความคิดของปรีดี พนมยงค์ [ชาตินิยม+ประชาธิปไตย+สังคมนิยม] ไปสิ้นเชิง

-สละทิ้งพื้นที่ "ชาติ" ให้อุดมการณ์ราชาชาตินิยม, สละทิ้งเวที/วาทกรรมด้านทุนนิยมให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

-และฉวยใช้วาทกรรมหม้อฮืดของพวกเขาจัดมารับใช้กลุ่มทุนใหญ่โลกาภิวัตน์ ด้วยการเหวี่ยงแหเหมารวม ประณามโจมตีผู้เห็นต่างจากแนวทางทุนนิยมโลกาภิวัตน์อย่างบ้าคลั่ง รุนแรงกระหายเลือดเหมือนพวกเรดการ์ด สมัยปฏิวัติวัฒนธรรมของจีนก็มีปาน

สรุปการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย 3 แนวทาง

75 ปี หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 และ 34 ปี หลังการลุกขึ้นสู้ของนักศึกษาประชาชน พ.ศ.2516 กระบวนการปฏิวัติกลุ่มพีไทยมาถึงทางแพร่งที่ตาบอดคนละข้างแล้วแยกทางกันเดิน หรือพูดอีกอย่างหนึ่งคือ การปฏิวัติกลุ่มพีไทยได้เปลี่ยนแปลงจาก: -

- 1) แนวทางตุลาการของขบวนการนักศึกษาประชาชน 14-6 ตุลาฯ ที่ [ด้านรัฐราชการเผด็จการ+ ด้านอำนาจทุนควบคู่กัน] ไปเป็น ะ
- 2) แนวทางพฤษภาทมิฬ (มีนัยประวัติถึงการลุกขึ้นสู้ของประชาชนในเหตุการณ์พฤษภาประชาธรรม พ.ศ.2535) ของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติที่ [ด้านรัฐราชการเผด็จการ-ศักดินาด้านเดียว] กับ
- 3) แนวทางกันยายน (มีนัยประวัติถึงรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ.2549) ของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ [ด้านอำนาจทุนด้านเดียว] เสียแล้ว

ทว่า...ถึงแม้ปัญหาที่เผชิญหน้าเราอยู่จะยุ่งยากซับซ้อนปานใด ถึงแม้ภารกิจข้างหน้าจะใหญ่หลวงสักเพียงไหน ผมก็ยังอยากจะจบปาฐกถาวันนี้ด้วยน้ำเสียงแห่งความหวัง

ในความเห็นของผม มรดกที่เราได้รับตกทอดมาจากการเสียสละของวีรชน 14 ตุลาฯ ได้แก่อะไรที่ผมอยากเรียกว่า พื้นที่ประชาชนในสังคมการเมืองไทย มันเป็นที่ของสิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค, เป็นพื้นที่ของเอกราช ประชาธิปไตย และความเป็นธรรมทางสังคม, ซึ่งอิสระจาก และสวนทวนกระแสทั้งอำนาจรัฐและอำนาจทุน, และแน่นอน มันย่อมเป็นที่ของภราดรภาพด้วย

ภายหลังวีรชน 14 ตุลาฯ ก็ยังมีผู้ต่อสู้เสียสละชีวิตเลือดเนื้อเพื่อปกป้องพื้นที่ประชาชนดังกล่าวสืบต่อมาไม่ขาดสาย เช่น วีรชน 6 ตุลาฯ, วีรชนพฤษภาประชาธรรม, วีรชนปฏิวัติผู้พลีชีพในชนบทป่าเขา, รวมกระทั่งถึงนายสมชาย นีละไพจิตร, และลุงนามทอง ไพรวัลย์

ถ้าท่านและเราสามารถหลั่งน้ำตาอาลัยรักให้กับทั้งนายสมชาย นีละไพจิตรและลุงนามทอง ไพรวัลย์

ถ้าท่านและเราสามารถคัดค้านทั้งการใช้อำนาจทุน คุกคามข่มเหงรังแกผู้ต่อต้านรัฐบาลทักษิณอย่างกบฏไอทีวี และคุณสุภิญญา กลางณรงค์

ถ้าท่านและเราสามารถคัดค้านทั้งการใช้อำนาจรัฐคุกคามข่มเหงรังแกผู้ต่อต้านคณะรัฐประหารอย่างคุณสมบัติ บุญงามอนงค์ และคุณจรัล ดิษฐาอภิชัย.....

เราก็ยังพอมีความหวังที่จะร่วมกันรักษามรดกของวีรชน 14 ตุลาฯต่อไปได้